

1. ΣΕ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΙΨΦΑΣΗ ΜΕ ΕΥΡΩΠΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 15/05/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 15/05/2023

Σελίδα: 16

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΚΟΥΚΕΛΙΔΙΑ

Σε εκλογική απόκλιση (και αντίφαση) με Ευρώπη

Η Ελλάδα βρίσκεται σε κτυπητή εκλογική απόκλιση και οιοσυνεί αντίφαση με την Ευρώπη. Σε διαφορετική εκλογική τροχιά. Εάν οι δημοσκοπήσεις επιβεβαιωθούν την ερχόμενη Κυριακή, η Ελλάδα θα αποτελέσει μια (θετική) εκλογική εξαίρεση στο μάλλον γκρίζο πολιτικό τοπίο της Ευρώπης. Θα δικαιωθούν έτσι οι θέσεις διακεκριμένων στοχαστών (M. Mazower, R. Beaton) ότι η Ελλάδα λειτουργεί ως πρωτοπορία για αντιγραφή. Ποια είναι η κεντρική πολιτική/εκλογική τάση στη σημερινή Ευρώπη; Η συρρίκνωση μέχρις ορίου κατάρρευσης του πολιτικού Κέντρου, Κεντροαριστεράς/σοσιαλδημοκρατικής ή Κεντροδεξιάς/χριστιανοδημοκρατικής εκδοχής. Και η ταυτόχρονη ενίσχυση των πολιτικών άκρων κυρίως της εθνολαϊκιστικής Ακροδεξιάς αλλά και Ακροαριστεράς. Πρόσφατες εκλογές σε Φινλανδία, Σουηδία, Ολλανδία (περιφερειακές) και κάπως παλαιότερα σε Ιταλία, Γαλλία πιστοποιούν ακριβώς αυτή την τάση. Σε Σουηδία και Φινλανδία οι κεντροαριστερές σοσιαλδημοκρατικές δυνάμεις εκτοπίστηκαν από την εξουσία μετά τις εκλογικές αναμετρήσεις, ενισχύθηκαν και ήλθαν στη διακυβέρνηση (μαζί με τη Δεξιά) ακροδεξιά, αντιευρωπαϊκά, αντιμεταναστευτικά κόμματα (Σουηδοί Δημοκράτες, Φινλανδοί), ενώ η Ιταλία κυβερνάται εδώ και μήνες, αν και μετριοπαθώς, από την Ακροδεξιά. Και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ο κεντρικός άτυπος συνασπισμός που κυριαρχούσε εδώ και χρόνια (Χριστιανοδημοκράτες, Σοσιαλδημοκράτες, Φιλελεύθεροι) οδηγείται σε κατάρρευση ακριβώς γιατί οι Χριστιανοδημοκράτες (PPE) κινούνται προς την ανερχόμενη Ακροδεξιά.

Η Γαλλία είναι ωστόσο το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα χώρας που επιχείρησε με το πείραμα Μακρόν τον ριζοσπαστικό επαναπροσδιορισμό του Κέντρου και βλέπει το πείραμα να αποτυγχάνει. Ο πρόεδρος Μακρόν κέρδισε την επανεκλογή του, αλλά απέτυχε να φέρει κεντρώα πλειοψηφία στην Εθνοσυνέλευση. Αντίθετα, τα δύο άκρα, Δεξιά (Λεπέν) και Αριστερά (Μελανσόν), συγκροτούν πλειοψηφία και καθιστούν αδύνατη τη νομοθέτηση, με αποτέλεσμα ο Μακρόν να καταφεύγει στις έκτακτες εξουσίες του γαλλικού Συντάγματος και στην

κοινωνική έκρηξη. Και, το χειρότερο, να εμφανίζεται ως υψηλά πιθανό η επόμενη ένοικος του Ελιζέ να είναι (2027) η ακροδεξιά Μ. Λεπέν! Στη Γερμανία, αν και το Κέντρο φαίνεται να κρατά, έχει ωστόσο εξασθενήσει σημαντικά. Στην Ισπανία το σενάριο μετακίνησης προς την Ακροδεξιά προβάλλει ως ιδιαίτερα ισχυρό για τις εκλογές του φθινοπώρου. Κάπως μεικτό εμφανίζεται το τοπίο στην (πρώην) Αν. Ευρώπη. Εντελώς ξεχωριστή περίπτωση η Βρετανία όπου το (σοσιαλδημοκρατικό σήμερα) Εργατικό Κόμμα προηγείται 10 μονάδες για τις εκλογές του 2024. Και η Πορτογαλία. Ο γνωστός σχολιαστής W. Munchau αποδίδει τη συρρίκνωση του πολιτικού Κέντρου σ' έναν κοινό παράγοντα: την αποσύνθεση της βιομηχανικής κοινωνίας στην Ευρώπη (W. Munchau, «Europe's Centrist Parties...», New Statesman, 26 Απριλίου 2023).

Στην Ελλάδα τώρα οι εκλογές της Κυριακής θα επιβεβαιώσουν (εκτός δραματικού απροόπτου) την ακριβώς αντίστροφη τάση: την κυρίαρχη θέση του πολιτικού Κέντρου. Καθώς τα τρία μεγαλύτερα κόμματα, ΝΔ ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΑΛ, που ανήκουν στο ευρύτερο ευρωπαϊκό, συστημικό Κέντρο (φιλελεύθερο, σοσιαλδημοκρατικό, ριζοσπαστικό) εμφανίζονται να συγκεντρώνουν αθροιστικά το 75% περίπου του εκλογικού σώματος. Ενώ κανένα ακραίο κόμμα, πολύ περισσότερο ακροδεξιά, δεν αγγίζει ούτε κατά προσέγγιση τα ποσοστά 20% και πάνω όπως σε Φινλανδία, Σουηδία ή Γαλλία, Ιταλία, Αυστρία κ.ά. Αντίθετα, στην Ελλάδα το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα (ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΑΛ) είναι αυτό που εκτιμάται ότι θα καταγράψει αύξηση δυνάμεων, κάτι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς η χώρα (όπως και η Ευρώπη) έχουν ανάγκη από έναν ισχυρότερο σοσιαλδημοκρατικό φορέα στον ορίζοντα προς το 2030. Το πρόβλημα είναι βέβαια ότι, αν και στον ευρύ κεντρώο χώρο, τα κόμματα στην Ελλάδα δεν μπορούν να συνεργασθούν μεταξύ τους. Η αντίφαση της απλής αναλογικής...

Ο καθηγητής Π.Κ. Κουκελιδής είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΞ, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ και Research Associate LSE. Από τις εκδόσεις Παπαζήση κυκλοφορεί το νέο βιβλίο του «Ελλάδα: Ορίζοντας 2030. Οι Προκλήσεις Τουρκίας και Ευρώπης»